

מינהל התנועה אגף הרישוי

כ"ט בשבט תשפ"ג
20 בפברואר 2023

סימוכין: 4000-0017-2023-0000240

אל:

יחידות הרישוי
מנהלי המחוזות
מנהלי תחום נהיגה ורכב
אגף מערכות מידע
הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
רישוי צה"ל
משטרת ישראל
ארגון מורי הנהיגה
דובר משרד התחבורה
משרד המשפטים
משרד הבריאות
מבקר משרד התחבורה

לידיעת: שרת התחבורה התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים
המנהל הכללי
הנהלת משרד התחבורה
לשכת היועצת המשפטית

הוראת נוהל 1/15 י"ז אב התשע"ה
תיקון מתאריך 20.2.23

**הנדון: מתן היתר לנהיגה ברכב ביטחון מסוג אמבולנס – (היתר 102)
והיתר לנהיגה באופן עזרה ראשונה – (היתר 117)**

א. מבוא:

1. עד לאחרונה, מי שביקש לקבל היתר לנהיגה באמבולנס, ולאחר שעמד בתנאים שנקבעו בהוראת תקנה 190 (2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "התקנות") קיבל הפניה לביצוע קורס עיוני במגן דוד אדום. רק לאחר שסיים את הקורס העיוני ועבר מבחן נהיגה מעשי, קיבל היתר ברישיון נהיגה (היתר 102) – "רשאי לנהוג ברכב ביטחון מסוג אמבולנס" (להלן: "ההיתר").

2. בשנים האחרונות התקיימו דיונים בין משרד התחבורה ובין משרד הבריאות, במטרה להסדיר את הליך מתן ההיתר. יוער, כי הקורס העיוני כולל חלק של לימוד ההיבטים הרפואיים – מקצועיים, וכן חלק של הכשרה תעבורתית.
3. נוהל מתוקן זה מפרט את ההנחיות הקשורות במתן היתר לנהיגה באמבולנס, וכן היתר לנהיגת אופנוע להגשת עזרה ראשונה.
4. תחולת הוראת נוהל זה מיום פרסומה, והיא מבטלת כל נוהל קודם בעניין זה, ובכלל זה את הנוהל מיום "ז באב התשע"ה. כל מקום שנוהל זה אינו עולה בקנה אחד עם פקודת התעבורה ותקנותיה, יגברו הפקודה והתקנות.

ב. הבסיס החוקי:

תקנה 1:

"אמבולנס" – רכב מנועי המיועד לפי מבנהו להסעה בשכיבה של הנזקקים להשגחה או לטיפול רפואי בזמן הנסיעה ואשר ניתן לגביו אישור ממנהל משרד הבריאות או מטעמו או להסעה של בעלי חיים חולים או פצועים, ואשר ניתן לגביו אישור מאת משרד החקלאות ופיתוח הכפר או מטעמו".

"רכב ביטחון" - כל אחד מאלה, כשהם מפיצים בפנס מיוחד אור מהבהב ומשמיעים אות אזהרה בסירנה:

(1) אמבולנס של מגן דוד אדום או אמבולנס שניתן לגביו אישור הסעה למתן שירותי רפואה דחופים מאת מנהל משרד הבריאות או מטעמו;

(2) אופנוע להגשת עזרה ראשונה שניתן לגביו אישור הפעלה למתן שירותי רפואה דחופים מאת מנהל משרד הבריאות או מטעמו;

(3) "..."

"אופנוע להגשת עזרה ראשונה" – אופנוע שהתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא בעל מנוע שהספקו לא יפחת מ- 12 קילוואט KW (16 כוח סוס);

(2) הוא נושא עימו דרך קבע ציוד להגשת עזרה ראשונה;

(3) ניתן לגביו אישור מאת מנהל משרד הבריאות או מטעמו;

(4) ניתן לגביו ולגבי הארגז שבו נישא הציוד לעזרה ראשונה, אישור של אגף הרכב במשרד התחבורה;

(5) צויין ברישיונו כאופנוע להגשת עזרה ראשונה".

תקנה 173 (א):

"רשות הרישוי רשאית לתת רישיון נהיגה או לחדשו למי שהוא בעל רישיון נהיגה מן הדרגות המנויות בתקנות 182 עד 185 וכן בעל היתר לפי תקנות 84 (ה) ו-190 מורה מוסמך – לתקופה שעד עשר שנים; הוראה זו לא תחול על מי - ..."

(5) שהוא בעל היתר לפי תקנה 190 (5), ורישיונו יחודש לתקופה שעד שנתיים ובלבד שיוכיח שסיים השתלמות בהגשת עזרה ראשונה שאישר מנהל משרד הבריאות או מטעמו;"

תקנה 177:

"רישיון נהיגה דרגה A1 הוא רישיון לנהוג באופנוע שהספק מנועו עד KW 35 (47.46 כוח סוס) ובלבד שהיחס בין ההספק למשקל העצמי לא יעלה על 0.2, ובאופנוע להגשת עזרה ראשונה, אם ניתן מאת רשות הרישוי היתר מיוחד בכפוף לאמור בתקנה 190".

תקנה 190:

"רשות הרישוי רשאית לתת היתר –

(1) (נמחקה);

(2) כאמור בתקנה 180 (א) (3) אם המבקש –

- (א) היה בעל רישיון נהיגה לפי תקנה 180 משך שנתיים לפחות;
- (ב) מלאו לו 21 שנים;
- (ג) הוא תושב ישראל או שניתן לו היתר לפי תקנה 578ב ואישור מאת מנהל משרד הבריאות או מטעמו, ולא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב;
- (ג1) לעניין היתר לנהיגה באמבולנס – הוכיח לרשות הרישוי על פי מבחנים שקבעה שליטה מלאה בשפה העברית, לרבות קריאה וכתובה, וכן שליטה בסיסית באנגלית;
- (ד) סיים בהצלחה קורס לנהגי אמבולנס, רכב כיבוי אש או רכב ביטחון, לפי הענין, ועמד בהצלחה במבחנים לפי תכנית שאישרה רשות הרישוי, ולגבי אמבולנסים – שאישר גם משרד הבריאות, ובידו אישור על כך;

(3) כאמור בתקנה 181(3) אם המבקש –

- (א) היה בעל רישיון נהיגה לפי תקנה 181 במשך שנתיים לפחות;
- (ב) הוא תושב ישראל ומלאו לו 21 שנים;
- (ג) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב;
- (ד) סיים בהצלחה קורס למפעילי רכב חילוץ וגרירה ובידו אישור על כך;

(4) (נמחקה);

(5) כאמור בתקנה 177 אם המבקש –

- (א) היה בעל רישיון נהיגה לפני תקנה 177;
- (ב) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב;
- (ג) סיים קורס עזרה ראשונה שאושר בידי מנהל משרד הבריאות או מטעמו;
- (ד) סיים קורס נהיגת אופנוע בחירום שאישרה רשות הרישוי. ואולם אם היה למבקש היתר לפי תקנה 190(2), יהיה פטור מן התנאים הקבועים בפסקאות משנה (ב) ו-(ג);

(6) כאמור בתקנה 179(4) אם המבקש היה בעל רישיון נהיגה לפי תקנה 179, סיים קורס נהיגה בטרקטורון לפי תכנית שאישרה רשות הרישוי ועמד בהצלחה במבחן נהיגה מעשי בטרקטורון".

ג. הפעולה במשרדי הרישוי למבקשי היתר לנהיגת אמבולנס (היתר 102):

(1) הפניה לקורס: "חובשי רפואת חירום – נהגי אמבולנס" –

- (א) בודק המסמכים יוודא כי המבקש:
1. מילא הצהרה בדבר מצבו רפואי, הכוללת את פרטי המידע המפורטים בתוספת ארבע עשרה א' לתקנות, לעניין היתר 102 ו-117 בהתאמה.
 2. בעל רישיון נהיגה לפי תקנה 180 במשך שנתיים לפחות.
 3. מלאו לו 21 שנים.

(ב) בודק המסמכים ישלח למשטרת ישראל בקשה לתעודה בדבר היעדר רישום פלילי או תעבורתי (תעודת יושר), ויבדוק כי לא נתקיים במבקש האמור בתקנה 15ב'.

(ג) מבקש שעמד בכל התנאים האמורים לעיל יקבל טופס הפניה למוסדות שאושרו ע"י משרד הבריאות לביצוע הקורס (נספח 1). רשימת המכללות המאושרות תועבר באופן שוטף למשרדי הרישוי.

(2) הקורס העיוני: הפרק המקצועי – רפואי והפרק התעבורתי –

המוסד המכשיר לא יקבל מועמד ללא טופס הפניה ממשרד הרישוי לקורס "חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס" (להלן: "הקורס") (נספח 1).

המוסד המכשיר יוודא כי הפונה שולט שליטה מלאה בשפה העברית, לרבות קריאה וכתובה, וכן שליטה בסיסית באנגלית.

הקורס מורכב משני פרקים: פרק עיוני מקצועי-רפואי ופרק תעבורתי:

1. הפרק העיוני מקצועי-רפואי יתבצע בהתאם לתכנית לימודים שאושרה על ידי משרד הבריאות.
2. הפרק התעבורתי יתבצע בהתאם לתכנית לימודים שאושרה על ידי משרד התחבורה (תוכנית הקורס – ראה נספח מס' 2).

מתן תעודת גמר הקורס (נספח מס' 4) מותנה בהשתתפות מלאה בכל המפגשים ומעבר המבחנים בהצלחה.

(3) מבחן נהיגה מעשי:

(א) מבקש היתר לנהיגת אמבולנס יעבור מבחן מעשי להוכחת מיומנותו בנהיגה, ברכב שאושר להוראת נהיגה לאמבולנס (אוטובוס זעיר פרטי/ציבורי/אמבולנס) אשר מותקן בו הציוד הנדרש לתיעוד המבחן המעשי כאמור בתקנה 225 (א)(2), ע"י בוחן נהיגה מוסמך המחזיק ברישיון הנהיגה שלו היתר 102 או 107 (איפיון הרכב ראה נספח מספר 3).

(ב) מחזיק ברישיון נהיגה לדרגה C1, וכן מחזיק ברישיון נהיגה מדרגה D1 החל משנת 2010 יהא פטור ממבחן נהיגה מעשי לקבלת היתר.

(ג) טרם היציאה למבחן הנהיגה המעשי, בוחן הנהיגה יזהה את הנבחן באמצעות תעודה מזהה (דרכון/תעודת זהות/רישיון נהיגה תקף עם תמונה) ויוודא תשלום אגרה למבחן.

(ד) משך מבחן הנהיגה המעשי – כ-30 דקות, כולל בדיקת רישיונות הרכב והטפסים.

(4) התנאים למתן היתר להוראת נהיגה באמבולנס:

(א) מחזיק ברשיון נהיגה תקף לדרגה D.
(ב) בבעלות מורה הנהיגה רכב להוראת נהיגה מסוג אוטובוס זעיר/פרטי/ציבורי/אמבולנס אשר מותקן בו הציוד הנדרש לתיעוד המבחן המעשי כאמור בתקנה 225 (א) (2).

(5) הנפקת היתר לנהיגה אמבולנס (היתר 102):

(א) בודק המסמכים יוודא הימצאות המסמכים הבאים:

(1) תעודת גמר קורס "חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס" (החלק הרפואי מקצועי + החלק התעבורתי) חתומה ע"י המוסד המכשיר שהוכר על ידי משרד הבריאות (נספח 4).
(2) תעודה תקפה בדבר היעדר רישום פלילי ותעבורתי (תעודת יושר).

(ב) בודק המסמכים ינפיק למבקש רישיון נהיגה עם היתר 102 – "רשאי לנהוג ברכב בטחון מסוג אמבולנס".

ד. הפעולה במשרדי הרישוי למבקשי היתר 117 – נהיגת אופנוע עזרה ראשונה:

(1) הפניה לקורס "נהיגת אופנוע בחירום" –

(א) בודק המסמכים יפעל כדלהלן:
1. יוודא כי המבקש בעל רישיון נהיגה לפני תקנה 177 (A1).
2. ישלח למשטרת ישראל בקשה לתעודה בדבר היעדר רישום פלילי או תעבורתי (תעודת יושר), ויבדוק כי לא נתקיים במבקש האמור בתקנה 115ב', למעט למי שבעל היתר 102 לפי תקנה 190 (5).

(ב) יוודא כי ברשות המבקש תעודת גמר קורס עזרה ראשונה שאושר בידי מנהל משרד הבריאות או מטעמו (נספח 4). למעט למי שבעל היתר 102 לפי תקנה 190 (5).

(ג) מבקש שעמד בכל התנאים האמורים יקבל הפניה לקורס לנהיגת אופנוע בחירום (להלן: "הקורס") (נספח 5).

(ד) הקורס יתבצע בהתאם לתוכנית לימודים שנקבעה ואושרה על ידי אגף הרישוי (נספח 6).

(2) הנפקת היתר לנהיגת אופנוע להגשת עזרה ראשונה (היתר 117):

(א) בודק המסמכים יודא הימצאות המסמכים הבאים:

1. טופס בקשה לרישיון נהיגה (רש"ל 18) כולל בדיקת ראייה ובדיקה רפואית.
2. תעודת גמר קורס עזרה ראשונה שאושר ע"י מנהל משרד הבריאות או מטעמו חתומה על ידי המוסד המכשיר שהוכר על ידי משרד הבריאות (נספח 4).
3. אישור גמר קורס נהיגת אופנוע בחירום על פי תוכנית לימודים שאושרה ע"י רשות הרישוי (נספח 7).
4. תעודה תקפה בדבר היעדר רישום פלילי או תעבורתי (תעודת יושר תקפה).

(ב) בודק המסמכים ינפיק למבקש רישיון נהיגה עם היתר 117 בהתאם לתקנה 173 (א) (5) – לתקופה שעד שנתיים, ובלבד שיוכיח שסיים השתלמות בהגשת עזרה ראשונה כל שנתיים.

יוסי נזרי
מנהל אגף הרישוי

נספחים:

1. דוגמת טופס הפנייה לקורס "חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס", שאושר בידי מנהל משרד הבריאות או מטעמו.
2. תוכנית החלק התעבורתי של הקורס "חובשי רופאי חירום-נהגי אמבולנס"
3. אפיון הרכב ללימוד נהיגה ובחינה מעשית לאמבולנס.
4. דוגמת תעודת גמר של הקורס "חובשי רפואת חירום-נהיגת אמבולנס" (הכוללת את החלק הרפואי+החלק התעבורתי).
5. דוגמת טופס הפניה לקורס "נהיגת אופנוע בחירום".
6. תוכנית הכשרה לקורס "נהיגת אופנוע בחירום".
7. דוגמת אישור סיום קורס "נהיגת אופנוע בחירום".

נספח 1
דוגמת טופס הפנייה לקורס "חובשי רפואת חירום- נהגי אמבולנס"

מדינת ישראל

משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

מינהל התנועה - אגף הרישוי

תאריך.....

לכבוד

מר/גב'

ת"ז

א.ג.נ,

הנדון: הפנייה לקורס "חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס" (היתר 102)

הריני להודיעך כי בקשתך לקבלת היתר נהיגה לאמבולנס התקבלה, ונמצא כי הינך עומד בדרישות המיון בהתאם לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

עליך לפנות לאחד מהמוסדות שאושרו על ידי משרד הבריאות לצורך ביצוע הקורס שבנדון.

לנוחיותך מצורפת רשימת המוסדות כאמור, לבחירתך.

בתום הקורס יש להמציא למשרדינו את תעודת סיום הקורס המקורית.

הפניה זו תקפה עד ליום..... בלבד*.

* ההפניה תקפה לשנתיים.

בכבוד רב
רשות הרישוי

.....
חתימה וחותמת

.....
שם בודק המסמכים

נספח 2: תוכנית החלק התעבורתי של הקורס "חובשי רופאי חירום-נהגי אמבולנס"

תוכנית הלימודים של הפרק התעבורתי:

דיני תעבורה, נהיגה מונעת-	20	שעות ומבחן
הכוחות הפועלים על הרכב-	8	שעות ומבחן
כיבוי אש –	4	שעות

נושאי הלימוד:

רכב ביטחון- הגדרות החוק
בקיאות בהפעלת הרכב
מהירות נסיעה- מהירות סבירה
שמירת מרחק
התנהגות בצומת מרומזר/לא מרומזר
בלימה והתחמקות/מכשול בכביש
מתן זכות קדימה/מעגלי תנועה
נהיגה בתנאים מכבידים
התייחסות להולכי רגל במעברי חצייה ובדרך
סטייה מנתיב לנתיב/פניות/נסיעה לאחור
בטיחות בעקיפה
קשב בנהיגה

נספח 3: איפיון כלי רכב ללימוד נהיגה ובחינת נהיגה מעשית לאמבולנס

- א. כלי הרכב מוגדר ברישיונו כאוטובוס זעיר פרטי/אוטובוס זעיר ציבורי/אמבולנס
- ב. משקל עצמי של הרכב: 2,400 עד 5,000 ק"ג.
- ג. גיל הרכב: עד 12 שנים.
- ד. רשום בבית ספר לנהיגה כרכב להוראת נהיגה.
- ה. הרכב מצויד בתיבת הילוכים ידנית או אוטומטית (למי שעמד בהצלחה במבחן מעשי ברכב אוטומטי, תירשם הגבלה ברישיון הנהיגה "מוגבל לנהיגה ברכב המצויד בתיבת הילוכים אוטומטית").
- ו. ברכב 10 מושבים לפחות פרט לאמבולנס.
- ז. עומד בכל הדרישות לרישום רכב להוראת נהיגה (דושות כפולות וכו').
- ח. וילונות בשמשה האחורית.
- ט. מותקן בו ציוד כאמור בתקנה 225 א'2 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

נספח 4 : דוגמת תעודת גמר של קורס "חובשי רפואת חירום-נהיגת אמבולנס" (הכוללת את החלק הרפואי+החלק התעבורתי)

דוגמה

לוגו המוסד המכשיר

קורס חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס

זאת לתעודה

כי: שם פרטי _____ שם משפחה _____ תעודת זהות _____

סיים קורס "חובשי רפואת חירום-נהגי אמבולנס" ועמד בדרישות תוכנית הלימודים
כמפורט בתוכנית הרצ"ב (החלק הרפואי+החלק התעבורתי)

סה"כ שעות לימוד _____

והוסמך כחובש רפואת חירום-נהג אמבולנס

ניתן בתאריך _____

חתימה+חותמת

שם מנהל המוסד

שם המוסד

נספח 5: דוגמת טופס הפנייה לקורס "הכשרה לנהיגת אופנוע בחירום"

מדינת ישראל

**משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים**
מינהל התנועה-אגף הרישוי

לכבוד מר/גב'

תאריך

ת"ז

א.ג.נ,

הנדון: הפנייה לקורס "הכשרה לנהיגת אופנוע בחירום"

הרני להודיעך כי בקשתך להיתר נהיגת אופנוע בחירום התקבלה, ונמצא כי הינך עומד בדרישות המיון בהתאם לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

לצורך ביצוע הקורס עליך לפנות לאחד מגופי ההכשרה שאושרו על ידי רשות הרישוי.

הפניה זו תקפה עד ליום..... בלבד*.

* ההפניה תקפה לשנתיים.

בכבוד רב
רשות הרישוי

.....
חתימה וחותמת

.....
שם בודק המסמכים

נספח 6: תוכנית ההכשרה לקורס "נהיגת אופנוע בחירום"

כללי: תוכנית ההכשרה תכלול שני ימי הדרכה של 16 שעות ברוטו בסה"כ.

במהלך ההדרכה יעברו המשתלמים הכשרה מעשית ללימוד טכניקות רכיבה, והתנסות מעשית ברכיבה בכביש.

יום ההכשרה הראשון - יתבצע במגרש ויכלול 8 שעות:

מיועד לקבוצה של עד 12 רוכבים, יבוצע על ידי שני מדריכים וכולל הסברים תיאורטיים, הדגמות, תרגול אישי, שליטה במצערת ותנוחת רכיבה, מיקום במרחב, טכניקת היגוי, טכניקת בלימה, טכניקת פניה.

יום ההכשרה השני - יתבצע בכביש ויכלול 8 שעות:

מיועד לקבוצה של עד 12 רוכבים, שלושה רוכבים לכל מדריך, נושאי הלימוד: אסטרטגית רכיבה – ניהול סיכונים (תיאורטי).
צמתים – מעבר וחציה.
רכיבה בכבישים סואנים ומהירים.
תמרונים בשטח צפוף/עיר.

נספח 7: דוגמת אישור סיום קורס "נהיגה באופנוע בחירום"

לוגו

..... מקום:

..... תאריך

אישור

לכבוד : משרד הרישוי

הנדון : סיום קורס נהיגת אופנוע בחירום

זאת לאשר כי מר/גב'..... ת"ז.....

השתתף בקורס "נהיגת אופנוע בחירום", בהתאם לתוכנית לימודים שאושרה ע"י רשות הרישוי ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס.

.....
חתימה וחותמת

.....
מקום ההדרכה

.....
שם המדריך